

cessation of the corona virus disease (COVID-19) lead to». *Problemy rozvytku sotsial'no-trudovykh prav ta profspilkovoho rukhu v Ukraini*. [Zahroza ekspansii trudovoho prava tsyvil'nym u svitli zminy definitsii «trudovyj dohovor», abo do choho vedut' zminy, spriamovani na zabezpechennia dodatkovykh sotsial'nykh harantij u zv'iazku z polyshenniam koronavirusnoi khvoroby (COVID-19)]. *Proceeding of the Materials of the VIII Vseukrains'koi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kharkiv. un-t vnutr. sprav. Kharkiv. Ukraine.

8. *Simutina, Ya.* (2021). *Poniattia ta oznaky trudovykh pravovidnosyn u konteksti poshyrennia nestandardnoi' zayniatosti. Kuhnna trudovykh prav: narysy pro vazhlyvi inhrediienty*. [Concepts and signs of labor relations in the context of the spread of non-standard employment]. VD Dakor. Kyiv. Ukraine.

9. *Rekomendatsii MOP pro trudovi pravovidnosyny.* (2006). [ILO Recommendations on Labor Relations]. N 198. Available at: https://normlex.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312535.

10. *Shumylo, M.M.* (2023). «Non-standard labor and contractual relations on digital platforms». *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky*. Vol. 11. pp. 94-99.

11. *Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Kodeksu zakoniv pro pratsiu Ukrainy schodo vyznachennia poniattia trudovykh vidnosyn ta oznak ikh naiavnosti.* (2021). [Draft Law on Amendments to the Labor Code of Ukraine on Defining the Concept of Labor Relations and Signs of Their Presence]. № 5054 dated February 9, 2021. Available at: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71071.

Abstract.

Пonomarenko O. *The problem of distinguishing between labour and civil contracts in the gig-economy.*

The author draws attention to the fact that the development of digital technologies has expanded the horizon of opportunities for the subjects of legal relations in which a person exercises the right to work. The subjects of these legal relations, independently exercising their freedom of will and acting in their interests, enter either a civil or an employment contract. However, given that in such legal relations, a person exercising the right to work is usually in the legal status of a weak party, society has faced the problem of abuse by employers. Employers have started giving labor relations, in essence, civil law structures, depriving employees of fundamental social and labor rights and guarantees or severely limiting them. In this regard, science, legislation, and judicial practice faced the problem of finding new approaches to distinguishing between civil and employment contracts, as the concepts of an employment contract established in science no longer correspond to modern conditions. Thus, with the emergence of remote work and other non-traditional forms of labor, the features of a traditional employment contract, which allowed distinguishing it from a contractor agreement, ceased to perform the distinguishing function. The article aims to formulate a new approach to defining the distinguishing features of an employment contract and a civil contract in the digital economy. The author's analysis of legislation, scientific literature, and case law has concluded that an employment contract in the digital economy has variable features. This means there is a need for legislative consolidation of variants of the features of an employment contract. If two or more of them are present, this will allow recognition of an agreement under which a person exercises the right to work as an employment contract. At the same time, the article draws attention to the fact that a decision in this category of cases should meet the following requirements: The focus when deciding on the legal nature of the contract concluded should be on establishing which contract the person exercising his/her right to work intended. The court should avoid formalism and base its decision on facts. The primary purpose of such a decision is to effectively protect the labor and social rights of a person exercising the right to work.

Keywords: right to labour, labour relations, employment contract, employee, employer, employment, remote work, freedom of will of the parties to the employment contract, social function of labour law, guarantees, IT sector, contractual regulation, amendment of an employment contract.

Стаття надійшла до редакції 29.03.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Пonomarenko O.M. Проблема розмежування трудового та цивільного договору в умовах гіг-економіки. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 3. С. 24-30.

Ponomarenko O. The problem of distinguishing between labour and civil contracts in the gig-economy. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 3, pp. 24-30.

УДК: 342.7(477)

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-3-6>

БОЛОТНИЙ Юрій Ігорович, аспірант Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, <https://orcid.org/0009-0007-3842-5476>

ПРАВА КОРИННИХ НАРОДІВ УКРАЇНИ ЯК ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЇХ ПРАВОВОГО СТАТУСУ

Болотний Ю.І. *Права корінних народів України як центральний елемент їх правового статусу.*

У пропонованій статті досліджуються окремі аспекти регулювання правового статусу корінних народів України та їх прав як його елементу. Констатовано, що права корінних народів України необхідно розглядати саме загалом у контексті їх правового статусу. Визначено, що правовий статус корінних народів України базується як на низці міжнародно-правових актів, так і на положеннях чинного національного законодавства. З огляду на наявні типи класифікації правового статусу правовий статус корінних народів можна вважати спеціальним правовим статусом у зв'язку з його належністю визначеному колу осіб. У статті розглянута існуюча наукова полеміка щодо визначення поняття «корінні народи», основу розуміння якого запропоновано визначити, виходячи з його легального визначення у Законі України «Про корінні народи України». Узагальнено основні ознаки корінного народу, що виділяються сучасними вченими у галузі права. Так, залежно від кількості таких ознак визначаються широкій та збуржений підходи до розуміння корінного народу. Констатовано, що чинний Закон України «Про корінні народи України» демонструє трьохрівневий підхід до правової регламентації прав корінних народів, консолідує їх фактично у три групи (ті що визначають правосуб'єктність, основоположні права та інші). Проте чинне законодавство не дозволяє однозначно визначити правові маркери такої градації та чітко розуміння відокремленості основоположних прав та прав, передбачених окремими статтями профільного закону. Встановлена правова невизначеність механізму гарантій захисту правового статусу корінних народів України та його захисту, а також визначено необхідність подальших наукових досліджень з метою вдосконалення розуміння існуючих гарантій на теоретико-правовому рівні та їх розвитку на нормативному рівні.

Ключові слова: корінний народ, правовий статус, права, гарантії, відповідальність.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Як відомо, згідно зі ст. 11 Конституції України держава має сприяти консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України [7]. Вказане положення Конституції, безумовно, засвідчує важливість і значимість проведення правового дослідження правового статусу корінних народів України, їх прав та гарантій дотримання. Маємо погодитися, що питання корінних народів є складником державної етнонаціональної політики України. Як зазначається у науковій літературі, «ігнорування проблем етнонаціонального розвитку може привести не лише до загострення етнічних протиріч та територіальних втрат, але небезпечно для самої незалежності країни. Щоб уникнути таких загроз, необхідно проводити послідовну етнонаціональну політику, спрямовану на розвиток української державотворчої нації, корінних народів та національних меншин» [8, с. 161].

Важливість дослідження цього питання також підкреслює К.О. Бойко, зазначаючи, що, починаючи з другої половини ХХ століття, в центрі уваги стають проблеми самоідентифікації національних меншин та їх повернення до своїх культурних витоків. Україна наразі проводить дискусії щодо статусу корінних народів і національних меншин. Це актуалізує аналіз українського законодавства стосовно цього питання, виявлення прогалин, пошук шляхів заповнення прогалин та вдосконалення законодавства, аби зрештою мати модель, яка веде до гармонічного співіснування та процвітання різних етнічних груп, для яких Україна є, стала чи завжди була єдиною рідною домівкою [2, с. 65]. На нашу думку, із таким твердженням не можна не погодитися. Правова регламентація правового статусу корінних народів, захист і гарантування їх прав є одним із найважливіших векторів розвитку сучасної правової держави, яка опікується необхідністю суворого дотримання прав і свобод всіх своїх громадян. Проте, зрозуміло, що таке питання є надскладним і вимагає значних зусиль як у нормотворчості, так і правозастосуванні, потребуючи подальшої якісної еволюції чинного законодавства у напрямку досягнення поставленої мети, що своєю чергою неможливо зробити без належного дослідження існуючої проблематики, що й актуалізує такі наукові розвідки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Попри актуальність розгляду існуючої проблематики, наразі з у цьому контексті відсутня достатня кількість наукових публікацій. Релевантні дослідження прав корінних народів та гарантій їх дотримання у різні часи проводили вчені К. Бойко, Л. Корнат, О. Корнат, А. Опанасенко, Є. Реньова та інші. Попри вагомий внесок вказаних науковців у розробку цієї проблематики їх публікації здебільшого або присвячені міжнародно-правовим аспектам регулювання прав корінних народів, або ж є вузько направлені за своїм змістом. Відсутність істотних досліджень перспектив

розвитку та впровадження гарантій дотримання прав корінних народів безпосередньо виявляє необхідність подальшої наукової розробки окреслених питань.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у детальному аналізі окремих аспектів нормативного регулювання правового статусу корінних народів України, зокрема їх прав і гарантій дотримання таких прав.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Поняття та зміст правового статусу корінних народів України базується як на широкому колі міжнародно-правових актів, так і регулюється чинним законодавством України. Так, одним із найважливіших нормативно-правових актів у цьому випадку є «Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів», яка у власному змісті визначає коло прав корінних народів [5]. Водночас визначальним актом національного законодавства, що визначає правовий статус корінних народів, є Закон України «Про корінні народи України».

Передусім цей закон дає легальне поняття корінного народу України, визначаючи його як «автохтонну етнічну спільноту, яка сформувалася на території України, та є носієм самобутньої мови і культури, має традиційні, соціальні, культурні або представницькі органи, самоусвідомлює себе корінним народом України, становить етнічну меншість у складі її населення і не має власного державного утворення за межами України» [6]. Міжнародне законодавство поняття корінного народу не дає [2, с. 69], а тому для визначення його змісту та обсягу насамперед слід використовувати поняття, викладене у національному законодавстві.

Важливий внесок у теоретико-правовий аналіз правового статусу корінних народів і виділення їх ознак зробив А.М. Опанасенко. Так, учений зауважує, що корінні народи та національні меншини, поняття яких не ототожнюються й закріплені на конституційному рівні, є групами осіб, яким притаманні певні ознаки, які відрізняють їх від більшості населення. З положень законодавства випливає висновок про множинність таких етнічних спільнот, а їх перелік не наводиться (за виключенням переліку корінних народів, що сформувалися на території Кримського півострову: татари, караїми, кримчаки – авт.). Конституція України визнає право на самовизначення лише за Українським народом та українською нацією, але не за корінними народами та національними меншинами [11, с. 26]. Відтак, маємо погодитися з А.М. Опанасенко щодо потреби розмежування Українського народу (нації), що становить етнічну та культурну більшість, та меншості, яку складають національні меншини та корінні народи.

Водночас К.О. Бойко більш звужено визначає коло ознак, яким відповідає поняття корінного народу. Зокрема, йдеться, що «типовим для корінного населення є те, що воно не є домінуючою популяцією у великому суспільстві, частиною якого вони є, хоча може бути групою населення, яка заселила територію першою. Як правило, корінне населення має особливу культуру, яка обертається навколо природних ресурсів, і їхній спосіб життя

соціально, культурно та/або мовно відрізняється від домінуючого населення» [2, с. 69]. Вбачається, що цей підхід, в основу якого покладено ключові об'єктивні характеристики корінного населення, може бути використано для формулювання щонайменше базового розуміння корінних народів із подальшим врахуванням відповідного вітчизняного контексту.

Говорячи про правовий статус корінних народів, необхідно насамперед спиратися на теоретико-правове визначення цього поняття та його змістове наповнення. Дослідженню цього правового феномену в науковій літературі завжди приверталася значна увага, оскільки він відноситься до правової матерії і є важливим у застосовуванні в будь-якій галузі права. Водночас теоретична та практична дискусійність розуміння поняття правового статусу з огляду на досить широке застосування цього терміна та його неоднозначність у науці, нормотворчості та правозастосуванні актуалізує потребу його уточнення. Як слушно відзначає з цього приводу В.В. Макаруч, існують терміни «юридичний статус», «правовий статус», «соціальний або фактичний статус» і т. ін. Це нерідко пов'язано з тим, що такі категорії базуються на різному праворозумінні відомих наукових шкіл (юридичного позитивізму, природного права, соціологічної юриспруденції і т.п.), яка й покладається в основу системи законодавства та правозастосовної практики [10, с. 20-21].

Щодо власне формування дефініції правового статусу, то І.І. Литвин наголошує, що правовий статус, як вид соціального, визначає становище суб'єкта у соціальній системі шляхом визначення прав, обов'язків та інших юридично значущих властивостей і характеристик суб'єкта, що у своїй сукупності встановлюють для останнього юридичні форми, порядок та межі реалізації ним своєї суспільно значущої поведінки [9, с. 21].

Крім того, у науковій літературі виділяють декілька видів правових статусів, а саме «загальний статус, тобто однаковий для всіх громадян України; спеціальний статус, тобто закріплюючий особливості правового положення деяких категорій громадян; індивідуальний статус, тобто який виражає всю повноту суб'єктивних юридичних прав і обов'язків громадянина» [3, с. 276]. Правовий статус корінних народів України відповідно до запропонованої класифікації виступає в якості спеціального – такого, що визначає права, свободи та законні інтереси певного кола осіб – представників корінних народів України.

Як уже зазначалося, правовий статус корінних народів України регламентується насамперед Законом України «Про корінні народи України», який безпосередньо встановлює групи прав корінних народів, забезпечуючи їх класифікацію та систематизацію.

Перша група таких прав, викладена у ст. 2 Закону «Про корінні народи України», визначає правосуб'єктність корінних народів. Так, до таких прав належить право на самоврядування у своїх внутрішніх справах, у тому числі щодо створення власних представницьких органів. Іншим правом є право зберігати та зміцнювати свої особливі

політичні, правові, соціальні та культурні інститути. Ці права насамперед зумовлені та ґрунтуються на відповідних міжнародно-правових актах, відображаючи специфічну природу й сутність корінних народів як суб'єкта права. Належне правове врегулювання змісту означених прав, які втілюють найбільш важливі суб'єктуотворюючі інститути, є важливою складовою інституалізації корінних народів, формування їх правового статусу та забезпечення його фактичної реалізації.

Друга група основоположних прав згідно ст. 3 Закону України «Про корінні народи України» включає право на повне володіння всіма правами людини і основоположними свободами, гарантованими міжнародним правом і національним законодавством, а також право на рівний правовий захист. Важливе значення серед означеної категорії прав корінних народів України має й інше їх право відроджувати, використовувати, розвивати і передавати майбутнім поколінням свої історію, мови, традиції, писемність і літературу, відновлювати та зберігати об'єкти матеріальної та нематеріальної культурної спадщини. Як вбачається, ця група прав корінних народів тісно пов'язана з правовою системою суспільства, яка визначає можливість їх реалізації виключно у правовій державі. Слід зауважити також й своєрідну темпоральну спрямованість, що виявляється у можливості розвитку цінних для корінних народів явищ у майбутньому.

Окрім того, законодавець визначає різні категорії прав корінних народів, однозначно не визначаючи чи належать вони також до групи основоположних прав, чи утворюють самостійну групу. Зокрема, йдеться про культурні права (право на дотримання, відродження та розвиток своїх духовних, релігійних та культурних традицій і звичаїв, збереження матеріальної та нематеріальної культурної спадщини), освітні та мовні права (право створювати свої заклади освіти або співпрацювати із закладами освіти з метою забезпечення вивчення своєї мови, історії, культури та навчання своєю мовою), інформаційні права (право через представницькі органи створювати свої медіа). У цьому контексті окремо слід зважати на право корінних народів України на сталий розвиток, що згідно профільного Закону України включає право через свої представницькі органи брати участь у розробці та реалізації державних та регіональних програм, а також інших стратегічних та програмних документів, право на спрямування частини доходів від користування природними ресурсами на потреби корінних народів України. Комплекс культурних, освітніх, мовних, інформаційних, фінансових та інших прав корінних народів загалом закладає необхідні правові можливості для їх збереження та сталого розвитку, а також повноцінної інтеграції в єдине українське суспільство.

Отже, законодавець докладно визначив перелік прав корінних народів, акумулюючи у нормах національного законодавства коло прав корінних народів, визначених Декларацією Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів. У вказаній Декларації підхід до визначення прав корінних народів є дещо іншим, адже її норми здебільшого мають загальний характер. Як слушно

відзначає з цього приводу Є.В. Реньов, «декларація проголошує право корінних народів на самовизначення та на автономію або самоуправління у питаннях, які належать до їхніх внутрішніх і місцевих справ, а також шляхів фінансування їхніх автономних функцій» [12, с. 148].

Водночас, незважаючи на достатньо чітко й широко окреслені права корінних народів, у чинному законодавстві не дістали належного правового визначення конкретні гарантії дотримання правового статусу корінного народу та його прав зокрема. Водночас у науковій літературі безпосередньо наголошується, що важливою умовою реальності правового статусу має бути система юридичних гарантій як комплекс заходів, що забезпечують реалізацію й охорону юридичних прав, свобод і обов'язків [1, с. 45]. При цьому, як зазначає В.В. Безусий, реальне забезпечення прав, свобод і обов'язків громадян може здійснюватися тільки при комплексній взаємодії загальних і спеціальних гарантій. Загальні гарантії прямо створюють ту атмосферу, де можлива правомірна реалізація правового статусу особистості, вони є базою для спеціальних гарантій і, у кінцевому рахунку, визначають їх [1, с. 46]. Тому гарантією дотримання прав корінних народів можна вважати розвинуту і дієву систему національного законодавства, яке не тільки передбачає наявність прав такого роду, а й забезпечує їх неухильне дотримання. Водночас саме гарантії дотримання прав корінних народів як елементів їх статусу все ще залишаються недостатньо дослідженими у сучасній науковій літературі. Питання викликає й визначення не просто переліку гарантій, а і їх цілісної системи, адже забезпечення дотримання прав корінних народів безпосередньо залежить від системності, збалансованості та узгодженості відповідних важелів та механізмів.

Водночас слід звертати увагу не тільки на побудову системи чітких гарантій дотримання прав корінних народів, а й на встановлення відповідальності за їх порушення, що, як видається, також повинно зайняти своє місце у системі гарантій. Як відомо, наразі не встановлено спеціальної відповідальності за порушення законодавства про

корінні народи України, крім відповідальності за дискримінацію. З огляду на це маємо погодитись із О.Ю. Гусевим, який відзначає доцільність «встановити адміністративну відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері забезпечення прав корінних народів України або принаймні законодавства про запобігання та протидію дискримінації, що охоплюватиме порушення прав корінних народів України» [4, с. 93].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Нормативно-правову основу правового статусу корінних народів України та його прав зокрема складає комплекс міжнародно-правових норм і норм національного законодавства насамперед профільного Закону України «Про корінні народи України». Права корінних народів необхідно розглядати комплексно, виходячи з розуміння їх як ключового, центрального елементу правового статусу корінних народів, що й складає зміст їх спеціального правового статусу. Відповідно до Закону України «Про корінні народи України» права корінних народів, будучи нерозривно між собою взаємопов'язаними, можна з певною умовністю класифікувати на три групи: ті, що визначають правосуб'єктність корінних народів, їх основоположні права, а також культурні, освітні, мовні, інформаційні права та право на сталлий розвиток. У науковій літературі та національному законодавстві відсутнє чітке розуміння системи гарантій дотримання правового статусу корінних народів та їх прав зокрема, втім так само як і комплексу санкцій за порушення прав корінних народів. Усунення зазначених законодавчих прогалин значною мірою сприятиме збереженню й розвитку корінних народів України, посиленню їх правового статусу та забезпеченню реального дотримання прав корінних народів, що особливо актуалізується під час триваючої російсько-української війни та в контексті європейської інтеграції України. Отже, мають бути продовжені подальші дослідження окреслених проблемних питань, пов'язаних із правовою регламентацією статусу корінних народів України та їх прав зокрема.

Література.

1. *Безусий В.В.* Окремі питання правового статусу людини в державі. *Форум права*. 2009. № 2. С. 44-49.
2. *Бойко К.О.* Правовий статус національних меншин та корінних народів України. *Журнал східноєвропейського права*. 2024. № 118. С. 60-74. URL: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2024/01/boiko_118.pdf.
3. *Гуртова К.М., Кабацька А.О.* Правовий статус людини і громадянина в Україні. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: тези доп. Х Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 27-й річниці створення Харків. нац. ун-ту внутр. справ*. Харків: ХНУВС, 2021.
4. *Гусев О.Ю.* Становлення законодавства у сфері забезпечення прав корінних народів України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право*. 2023. Випуск 76. Частина 1. С. 86-96.
5. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів від 13.09.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156.
6. Про корінні народи України: Закон України № 1616-IX від 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20>.
7. Конституція України № 254к/96-В від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
8. *Корнат Л., Корнат О.* Нормативно-правове забезпечення прав корінних народів: міжнародний досвід та українські перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2021. Випуск 37. С. 161-169.
9. *Литвин І.І.* Сутність поняття правового статусу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2016. Випуск 38. Том 1. С. 18-21. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28193/1/СУТНІСТЬ%20ПОНЯТТЯ%20ПРАВОВОГО%20СТАТУСУ.pdf>.
10. *Макарчук В.В.* Поняття «правовий статус особи» в теоретично-правовій літературі. *Право.ua*. 2015. № 3. С. 18-22. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/1740/3/Poniattia_pravov.pdf.
11. *Опанасенко А.М.* Еволюція розуміння правового статусу корінних народів в рамках українського законодавства. *Право.ua*. 2019. № 1. С. 24-31.

12. Реньов Є.В. Права корінних народів: міжнародний досвід та українські реалії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 53. С. 148-151.

References.

1. Bezusyj, V.V. (2009). «About the nutrition of the legal status of people in the state». *Forum prava*. № 2. pp. 44-49. Available at: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/84f1630d-eb82-4e6b-9d6c-89e1f8794a56/content>.
2. Bojko, K.O. (2024). «Legal status of national minorities and indigenous peoples of Ukraine». *Zhurnal skhidnoevropejs'koho prava*. № 118. pp. 60-74. Available at: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2024/01/boiko_118.pdf.
3. Hurtova, K.M., Kabats'ka, A.O. (2021). «Legal status of people and citizens in Ukraine». *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsial'noho rozvytku derzhavy*. [Pravovyj status liudyny i hromadianyna v Ukraini]. *Proceeding of the Materials of the X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysviach. 27-j richnytsi stvorennia Kharkiv. nats. un-tu vnutr. sprav. KhNUVS. Kharkiv. Ukraine*. Available at: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8384f250-935d-4e74-8af6-445b273775e3/content>.
4. Husiev, O.Yu. (2023). «The formation of legislation in the sphere of ensuring the rights of indigenous peoples of Ukraine». *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriiia pravo*. Issue 76. Part 1. pp. 86-96. Available at: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/06/15.pdf>.
5. Deklaratsiia Orhanizatsii Ob'iednanykh Natsij pro prava korinnykh narodiv. (2007). [Declaration of the United Nations Organization on the rights of indigenous peoples]. dated September 13, 2007. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l56.
6. Pro korinni narody Ukrainy: Zakon Ukrainy. (2021). [About the indigenous peoples of Ukraine: Law of Ukraine]. № 1616-IX dated July 01, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20>.
7. Konstytutsiia Ukrainy. (1996). [Constitution of Ukraine]. № 254k/96-V dated June 28, 1996. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>.
8. Kornat, L., Kornat, O. (2021). «Regulatory and legal protection of the rights of indigenous peoples: international evidence and Ukrainian perspectives». *Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriiia filos.-politolo. studii*. Issue 37. pp. 161-169. Available at: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/37_2021/21.pdf.
9. Lytvyn, I.I. (2016). «The essence of the concept of legal status». *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriiia Pravo*. Issue 38. Vol. 1. pp. 18-21. Available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28193/1/SUTNIST'%20PONYaTTYa%20PRAVOVOHO%20STATUSU.pdf>.
10. Makarchuk, V.V. (2015). «The concept of "legal status of an individual" in the theoretical legal literature». *Pravo.ua*. № 3. pp. 18-22. Available at: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/1740/3/Poniattia_pravov.pdf.
11. Opanasenko, A.M. (2019). «The evolution of understanding the legal status of indigenous peoples within the framework of Ukrainian legislation». *Pravo.ua*. № 1. pp. 24-31. Available at: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/09/Pravo_ua_2019_1-3.pdf.
12. Ren'ov, Ye.V. (2021). «Rights of indigenous peoples: international evidence and Ukrainian realities». *Naukovyj visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriiia: Yurysprudentsiia*. № 53. pp. 148-151. Available at: <https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc53/29.pdf>.

Abstract.

Bolotni Y. The rights of indigenous peoples of Ukraine as a central element of their legal status.

The proposed article examines specific aspects of regulating the legal status of indigenous peoples of Ukraine and their rights as an element of its regulation. It was established that the rights of the indigenous peoples of Ukraine must be considered in the context of their legal status. It was determined that the legal status of the indigenous peoples of Ukraine is based on several international legal acts and the provisions of current national legislation. Given the existing classifications of legal status, the legal status of Indigenous peoples can be considered a special legal status due to its belonging to a particular group of people. The article examines the existing scientific controversy regarding the definition of the concept of "Indigenous peoples," the basis of which is proposed to be defined based on its legal definition in the Law of Ukraine "On Indigenous Peoples of Ukraine." The main characteristics of the indigenous people, distinguished by modern scientists in the field of law, are summarized. Broad and narrow approaches to understanding the indigenous people are determined depending on the number of such signs. It was established that the current Law of Ukraine, "On Indigenous Peoples of Ukraine," demonstrates a three-level approach to the legal regulation of the rights of Indigenous peoples, consolidating them, in fact, into three groups: those that determine legal personality, fundamental rights, and others. However, the current legislation needs to allow to clearly define the legal markers of such a gradation and a clear understanding of the separation of fundamental rights and the rights provided for by individual articles of the profile law. The legal uncertainty of the mechanism of guarantees for the protection of the legal status of the indigenous peoples of Ukraine and its protection is established, as well as the need for further scientific research to improve the understanding of existing guarantees at the theoretical and legal level and their development at the regulatory level.

Keywords: indigenous people, legal status, rights, guarantees, responsibility.

Стаття надійшла до редакції 30.03.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Болотний Ю.І. Права корінних народів України як центральний елемент їх правового статусу. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 3. С. 30-34.

Bolotni Y. The rights of indigenous peoples of Ukraine as a central element of their legal status. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 3, pp. 30-34.

